



2021-10-11  
Mittuniversitetet  
Dnr MIUN 2020/604

## Bedömargruppens rapport Trekloverutvärdering kluster 20 Mittuniversitetet

Huvudområde	Examensnivåer
Pedagogik	Högskole- kandidat-, magister- och masterexamen

Bedömargrupp kluster 20	
Ordförande, extern bedömare, Docent i specialpedagogik, Göteborgs universitet	Thomas Barow
Utvärderingsansvarig, Professor i pedagogiskt arbete, Karlstads universitet	Ann-Britt Enochsson
Bitr. utvärderingsansvarig, Seniorprofessor i pedagogik, Linnéuniversitetet	Lena Fritzen
Bitr. utvärderingsansvarig, Lektor i pedagogik, Mittuniversitetet	Marcia Håkansson Lindqvist
Extern bedömare, Docent i pedagogik och Fd gästprofessor vid Stockholms konstnärliga högskola	Birgitta Sandström
Arbetslivsrepresentant, skolchef Älvsbyn	Jan-Erik Backman
Studentrepresentant, Karlstads universitet	Rebecca Linderholm
Studentrepresentant, Linnéuniversitetet	Ingrid Stanojevic
Studentrepresentant, Mittuniversitetet	Victor Zhang

## Innehållsförteckning

<b>1 Sammanfattning</b> .....	<b>2</b>
<b>2 Inledning</b> .....	<b>3</b>
<b>3 Pedagogik</b> .....	<b>5</b>
3.1 Reflektioner .....	5
3.2 Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet .....	6
3.2.1 Fristående kurser och Kandidatexamen .....	6
3.2.1 Magister- och Masterexamina .....	13
<b>Bilaga 1, Tidplan för arbetet i kluster 20</b> .....	<b>18</b>
<b>Bilaga 2, Valda examensmål</b> .....	<b>20</b>
<b>Bilaga 3, Intervjuer 26 maj, Mittuniversitetet</b> .....	<b>21</b>

# 1 Sammanfattning

Ämnet pedagogik vid Mittuniversitetet (MIUN) erbjuder utbildning både på grund och avancerad nivå i form av både fristående kurser och program. De flesta kurser ges delvis eller helt på distans och det finns en stor flexibilitet för studenter att bygga sina egna utbildningar. Detta ska ses som positivt, då ämnet visar en genomtänkt strategi för hur kursutbudet är upplagt.

Det förefaller vara ett gott diskussionsklimat i lärarkollegiet, vilket utgör en bra utgångspunkt för kvalitetsutveckling. Samma goda dialog verkar upprätthållas mellan studenter och lärare. Dessa dialoger leder till konstruktiv kritik och därmed kursutveckling. Något som påtalats som ett problem i media under senare år, är högskole- och universitetsstudenters bristande skrivförmåga. Kollegiet har tagit fasta på detta och erbjuder stöd genom hela utbildningarna och studenter upplever tidig och tydlig koppling till akademiskt skrivande.

Det kollegiet främst bör fundera vidare på är hur studenterna kan få en jämlik och kvalitetssäker möjlighet till VFU-studier eller motsvarande inom Beteendevetenskapligt program. Idag finns ingen organisation runt detta, vilket ur studentperspektiv ses som otryggt. Ett sätt skulle kunna vara att utveckla ett tydligare samarbete med organisationer med intresse av VFU-studenter. Kollegiet kan också fundera på hur utbildningen kan konkretiseras för att möjliggöra att kvalitet och bredd kan samverka, genom exempelvis inriktningar på Beteendevetenskapligt program. Den beprövade erfarenheten kan generellt sett lyftas tydligare, och för att öka rekryteringsbasen till masterprogrammet, skulle ämnet kunna fundera på starkare koppling mellan pedagogikämnet och rektorsprogrammet. Bedömargruppen upplever dock inte detta som stora problem och med kollegiets potential och goda diskussionsklimat, tror vi att dessa saker kommer att lösas.

Rekryteringsbasen till masterprogrammet skulle behöva öka av flera skäl. Ett förslag är att undersöka möjligheten att samarbeta med rektorsprogrammet (i likhet med t ex KAU) En knepigare fråga är frågan om jämställdhet, då det är ett samhällsproblem snarare än ett problem specifikt för pedagogikämnet vid MIUN. Möjliga vägar har diskuterats, men behöver förstås diskuteras vidare.

En sak som vi bedömer som viktig att åtgärdas är heller inte specifik för MIUN, men det är att hitta vägar att engagera samtliga studenter – även studenter på fristående kurser – i kvalitetsutvecklingen. Pandemin till trots, har vi ändå alla fått ytterligare träning i att jobba online och vi hyser gott hopp om att pedagogikämnet på MIUN kan bli en föregångare inom området.

## 2 Inledning

Föreliggande utvärdering har genomförts inom ramen för Treklöversamarbetet, vilket är ett samarbete mellan Karlstads universitet (KAU), Linnéuniversitetet (LNU) och Mittuniversitetet (MIUN). Treklöversamarbetets ledningsgrupp har utsett en bedömargrupp, vars sammansättning ska spegla klustrets sammansättning samtidigt som en jämn könsfördelning ska eftersträvas. Bedömargruppen för denna utvärdering består av två externa vetenskapligt sakkunniga; Thomas Barow (gruppens ordförande) och Birgitta Sandström, samt en extern arbetslivsrepresentant; Jan-Erik Backman. Ledamot från det koordinerande lärosäte och tillika utvärderingsansvarig har varit Ann-Britt Enochsson. Biträdande utvärderingsansvariga har varit Lena Fritzén, LNU och Marcia Håkansson Lindqvist, MIUN. I bedömargruppen ingår även en studentrepresentant från varje lärosäte – utsedd av respektive studentkår. Dessa har varit Rebecca Linderholm, KAU, Ingrid Stanojevic, LNU och Victor Zhang, MIUN. Marcia Håkansson Lindqvist och Victor Zhang, har inte deltagit i utvärderingsarbetet gällande MIUN eller författandet av denna rapport. De har dock haft full insyn i arbetet.

Planen var att bedömargruppens arbete skulle börja i augusti 2020, men på grund av rådande pandemi beslöt ledningsgruppen att flytta upptaksmötet till januari 2021 med en förhoppning om att det då skulle vara möjligt att träffas i samma fysiska rum. När januari närmade sig bestämdes att arbetet skulle dras igång trots restriktioner på grund av COVID-19. Alla möten har därför hållits via videokonferenssystemet Zoom och dokument har delats via universitetens molntjänst Box. Upptaksmötet hölls 27 januari och då antogs den plan som sedan följdes (Bilaga 1).

Vid kalibreringsmötet i februari, hade samtliga vetenskapligt kompetenta ledamöter, inklusive den adjungerade ledamoten Cecilia Andersson<sup>1</sup>, läst och bedömt 4 självständiga arbeten; varav ett arbete i pedagogik på kandidatnivå från MIUN. Övriga arbeten var ett arbete på avancerad nivå från speciallärarutbildningen vid KAU, bildpedagogik på kandidatnivå samt pedagogik på masternivå från LNU Utgångspunkt för bedömningen var 3 utvalda kriterier från Högskoleförordningens examensmål enligt följande:

<sup>1</sup> Cecilia Andersson, lektor i bildpedagogik vid Konstfack, deltog i bedömning av självständiga arbeten i ämnet bildpedagogik från LNU och var inte fortsatt engagerad i utvärderingen av pedagogikämnet vid MIUN.

- **K1:** visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.
- **F1:** visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer
- **V1:** visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter,

Arbetena betygsattes med avseende på måluppfyllelse enligt en tregradig skala för varje kriterium enligt tabell 1, och en sammanvägd helhetsbedömning presenteras i tabell 2.

**Tabell 1.** Omdömen utifrån valda bedömningskriterier

Om-döme	Beskrivning	Kodning i tabell
3	Mycket hög måluppfyllelse	3
2	Hög måluppfyllelse	2
1	Bristande måluppfyllelse	1

Vid kalibreringsmötet var gruppen överens om bedömningarna av det självständiga arbetet från MIUN utifrån de valda kriterierna (Bilaga 2). I det fortsatta arbetet med bedömningarna, lästes varje arbete först av en person. Från MIUN bedömdes 5 slumpvis utvalda kandidatarbeten i pedagogik. Kontakt hölls via mejl vid eventuella tveksamheter, vilket inte uppstod för arbetena från MIUN. I april diskuterades samtliga bedömningar i hela denna grupp om 6 personer, och frågor att ta med till intervjuerna noterades.

Därefter vidtog läsning av självvärderingarna, som författats på lärosätena under våren. Samtliga 9 ledamöter i bedömargruppen granskade dessa texter utifrån olika perspektiv och delade frågor som uppstod via Box. Vid ett avstämningsmöte 19 maj diskuterades upplägg av intervjuerna som genomfördes 26 maj via Zoom.

Värt att notera är att arbetet har förberetts och genomförts under en pandemi. Det betyder att självvärderingar, vissa uppsatser och bedömargruppens arbete genomförts under stränga restriktioner. Att arbeta fram en självvärdering är en kollektiv process på samma sätt som handledning av självständiga arbeten oft-

ast sker i fysiska möten. Bedömargruppens arbete förutsätter även den en kollektiv process där fysiska möten kan ge en extra kvalitet i arbetet. I vad mån restriktionerna påverkat kvaliteten i utvärderingen är en empirisk fråga.

Ytterligare frågor gällande empirin, och därmed rapportens tillförlitlighet, är svårigheter att rekrytera studenter till intervjuerna. Från MIUN deltog tre studenter som alla studerade på Beteendevetenskapligt program. Inga studenter från Magister- eller Masterprogrammen deltog alltså. Bedömargruppen har enbart läst och bedömt 5 självständiga arbeten. Dessa representerar även de Beteendevetenskapligt program.

Denna rapport bygger på sammanställd information från intervjuer genomförda 26 maj 2021 (se program och deltagare i Bilaga 3), bedömda självständiga arbeten, självvärderingar, kursplaner etc. och skrevs under sommaren 2021. Arbetet med författandet har fördelats efter diskussioner, men samtliga deltagare i bedömargruppen står bakom rapporten om inte annat anges.

## 3 Pedagogik

### 3.1 Reflektioner

Mittuniversitetet erbjuder högskoleexamen, kandidatexamen, magisterexamen samt masterexamen i pedagogik. Högskoleexamen kan erhållas via fristående kurser på halvfart och distans. Kandidatexamen kan erhållas antingen via nämnda fristående kurser på halvfart-distans eller via Beteendevetenskapligt program, 180 hp helfart och distans med fysiska träffar cirka 5 gånger/termin. De fristående kurserna och programkurserna på grundnivå i pedagogik utgår från samma kursplaner. Dock är det olika lärargrupper som arbetar i de två spårren. För Magister- och Master-examina finns programmen *Magisterprogrammet i pedagogik med inriktning mot professionsutveckling*, 60 hp, respektive *Masterprogrammet i pedagogik med inriktning mot professionsutveckling och forskning*, 120 hp, där alla kurser ges på halvfart. Studenterna i dessa program samläser under programmets första 60 hp och kan välja att studera på hel- eller halvfart. Med anledning av denna organisation kommer den specificerade beskrivningen nedan att organiseras utifrån rubrikerna *Fristående kurser och Kandidatexamen* under samma rubrik samt *Magister- och Masterexamina* som en andra rubrik.

### 3.2 Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet

Det framgår att det finns en medvetenhet om och en hög ambition att bedriva ett systematiskt förbättringsarbete på både grund och avancerad nivå, men begränsade resurser kan påverka kvaliteten. Det strukturerade kvalitetsarbetet sker till exempel genom

- Programrådet med studentrepresentanter från alla årskullar; motsvarande för fristående kurser generellt är svårt, men målsättningen är att skapa engagemang hos alla.
- Utbildningsnära samtal förs regelbundet i kollegiet. Att studenter deltar kan vara ett utvecklingsprojekt för framtiden.
- I beteendevetenskapligt program genomförs 2 gånger per år träffar för utvecklingsarbete, t.ex. arbete med bedömningsmatriser
- Det finns universitetsgemensamma anonyma utvärderingsenkäter, men det är tveksamt i vilken utsträckning dessa bidrar till kvalitetsutveckling.

Som komplement till det formella strukturerade kvalitetsarbetet, förs medvetna, informella samtal med studenter. Kurserna ges på halvfart, vilket medför längre studietid och att lärare och studenter lär känna varandra väl. Studentgrupperna är också små, ibland lite väl små på gott och ont. Det ökar möjligheter för lärarna att fånga upp studenternas synpunkter, men för studenterna innebär det färre medstudenter att kommunicera med. Detta gäller särskilt masterprogrammet.

De tre studenter som intervjuades (samtliga från Beteendevetenskapligt program) svarade att de hade gjort samma val om de hade fått välja om sina studier.

#### 3.2.1 Fristående kurser och Kandidatexamen

##### **Måluppfyllelse utifrån läsning av självständiga arbeten**

Den samlade bedömningen är att de fem lästa och bedömda uppsatserna, som alla skrivits inom ramen för Beteendevetenskapligt program, håller en god och relativt jämn kvalitet/måluppfyllelse. Två av arbetena är starka, och där är analysen teoretiskt grundad och tydligt framskriven. En av uppsatserna är relativt normativ utan kritiskt förhållningssätt, men bedöms ändå hålla måttet. Arbetena är formmässigt lika och har ungefär samma omfång. Sammantaget tyder ovanstående på en relativt god och sammanhållen handledning.

**Tabell 2.** Tabellen visar de omdömen gruppen givit de fem självständiga arbetena (uppsats 1–5) från MIUN. Kriterierna K1, F1 och V1 beskrivs i fotnot<sup>2</sup>

Uppsats	Mål		
	K1	F1	V1
1	2	2	2
2	2	2	-2
3	2	2	2
4	3	3	3
5	3	3	3

Det noteras att samtliga uppsatser använder kvalitativ metod, vilket föranledde att ämnet diskuterades i intervjuerna. Man jobbar med statistik, även om få väljer kvantitativ metod i de självständiga arbetena (enligt lärargruppen högst en av tio uppskattningsvis), ska studenterna ändå bli konsumenter av texter med kvantitativ metod och lär sig vad man bör vara noga med i en enkät – att operationalisera sina begrepp till exempel. Studenter från Beteendevetenskapligt program har framfört viss kritik mot att det är för lite fokus på kvantitativ metod, då flera vill studera vidare och upplever att det i vissa sammanhang kan vara svårt utan tillräckliga kunskaper i metod.

#### Kommentarer utifrån bedömningskriterier

##### 1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs. de faktiska studieresultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Det innehåll som presenteras i kursplaner och målmatriser, visar att man arbetat med konstruktiv länkning och utgått från Högskoleförordningens examensmål. I självvärderingen beskrivs hur detta går till i praktiken med hjälp av exempel. Läsning och bedömning av de självständiga arbetena tyder på att detta arbete fungerar väl.

<sup>2</sup> **K1:** visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

**F1:** visa förmåga att söka, sanla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer

**V1:** visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter,



Studenterna är generellt sett positiva till det program de studerar (se kritik ovan). De anser att de blivit rättvist bedömda för sina insatser. Studenterna beskriver en öppen relation till lärarna, där de upplever att kontakt och diskussion skulle vara möjlig om de upplever sig orättvist bedömda.

## **2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande**

Generellt sett beskrivs att studenter erbjuds träning av olika moment. Akademiskt skrivande är något som tränas kontinuerligt, och studenterna bekräftar att de fått stöd i sitt skrivande under hela utbildningen. Studenterna uppfattar att lärarna är öppna för feedback och det finns en dialog. Undervisningsnära samtal arrangeras fortlöpande.

Det som framhålls, särskilt av lärargruppen, är att flera kurser har få studenter, vilket gör att lärarna lär känna studenterna och det innebär att kontakten hålls kontinuerligt. Lärarna ger goda exempel genom att beskriva hur de har regelbundna träffar för att bygga upp relationen till studenterna, vilket är viktigt för att kunna anpassa undervisningen till den aktuella gruppen. På Beteendevetenskapligt program organiseras arbetet med klassmentorer och studiegrupper för att hålla samman studenter i kurserna. Lärarna har också egna utvärderingar under kursens gång anonymt och i grupp, samt via klassrepresentant.

Många kurser går helt på distans, men Beteendevetenskapligt program ses på campus ungefär fem gånger varje termin. Detta innebär att det i det programmet handlar om en kombination av campus och distans och lärarna menar att studenterna får det bästa av de två ”världarna”. Studenter som valt denna form av studier, har gjort det för att då och då vistas på campus tillsammans med andra studenter och på plats i verkliga undervisningssalar och lokaler. Det senaste året har dock även Beteendevetenskapligt program givits helt på distans på grund av COVID-19. Det har inneburit att alla lokaler varit virtuella med digitala forum för frågor, då det inte funnits tillfälle för spontana träffar. Enligt studenterna har det fungerat bra, men ibland har det tagit för lång tid att få frågor besvarade vilket skapat stress. Studenterna har också ibland upplevt en otydlighet om *vilka* forum som skulle användas. De anser att lärare bör besvara frågorna *minst* varannan dag vid distansstudier. Vissa lärare anger vilka dagar i veckan de går in i forumen och besvarar frågorna, vilket studenterna uppskattar. Här finns en förbättringspotential som antagligen också berör de studenter som studerar helt på distans.

## **3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet**

Institutionens och lärarnas forskning ger både bredd och djup i den vetenskapliga grunden, dock nämns inte beprövad erfarenhet i självvärderingen. Vidare framgår i självvärderingen att tyngdpunkten i utbildningens lärandemål är färdighet och förmåga samt kunskap och förståelse, medan värderingsförmåga och förhållningsätt inte alls förekommer i A-kursen. För att en progression ska kunna komma till stånd, behöver värderingsförmåga och förhållningsätt inkluderas även i A-kursen – om än på en lägre nivå.

De intervjuade studenterna, som alla studerade på grundnivå, kommenterade att det gärna kunde vara fler föreläsningar om lärarnas egna forskningsinriktningar. I det här sammanhanget kan också nämnas att det framkommer att det är svårt att rekrytera forskarutbildad personal, vilket *kan* göra att kopplingen till forskning försvagas. Ett annat sätt att integrera aktuell forskning i undervisningen och som lärarna själva nämner, är att använda resurser som ligger öppna på nätet. Exempelvis länkar till streamade konferenser med relevans för det aktuella temat.

De intervjuade studenterna menar att utbildningen vilar på vetenskaplig grund med hänvisning till kurslitteraturen men säger också att det är svårt att se det genomgående i utbildningen. De har fått läsa relevanta artiklar och gjort praktiska *case* som grundats på professionernas erfarenheter (t ex övat på att anställa och avveckla medarbetare), men inget liknande baserat på forskning. Intresset för *casen* är olika beroende på vilken inriktning man själv är intresserad av och vad man avser att jobba med efter utbildningen: Det ger inte lika mycket stimulans om man vill fortsätta inom akademien och bedriva doktorandstudier. Ur ett studentperspektiv kan programmets bredd vara en nackdel både i anslutning till ansökan och till att specialisera sig eller att få möjlighet att studera intresseområden. Möjligen kan olika valbara inriktningar under utbildningens gång vara ett sätt att behålla utbildningens bredd samtidigt som det konkretiserar visst innehåll utifrån intresse. Exempel på specialiseringar inom programmet skulle kunna vara *Pedagogik inom utbildningsväsendet*, *Pedagogik inom social verksamhet* och *Pedagogik i ledarskapsfunktioner*. Som student kan det i vissa fall också vara svårt att förstå möjligheterna med ett beteendevetenskapligt program om variationen och bredden är för stor.

#### **4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell/relevant högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens**

De flesta lärare har högskolepedagogisk utbildning. Lärosätet erbjuder möjlighet till pedagogisk meritering. Den högskolepedagogiska kursen finns i två varianter, dels kortare interna kurser som inte är poänggivande, dels en 15-hp-kurs på avancerad nivå som ingår i Mittuniversitetets ordinarie kursutbud och

som är öppen även för externa sökande. Det senare innebär att av de 40 platserna i den öppna kursen upptas ca hälften av personer från andra lärosäten. En meriteringsportfölj påbörjas för fortsatt arbete mot *meriterad* och *excellent lärare*. I självvärderingen uppges att en lärare har statusen meriterad lärare, men fler är på gång. Den som fått titeln meriterad lärare får ett lönepåslag som motsvarar halva lönepåslaget för en docent, och den som blir excellent lärare får samma lönepåslag som en som blir docent. Alla ska kunna meritera sig och de får i det sammanhanget använda sin kompetensutvecklingstid. Internt på institutionen anordnades en kurs i didaktik av en gästprofessor för ett tag sedan.

Även om det är svårt att rekrytera disputerad personal, inklusive professorer, till verksamheten, så finns idag professorskompetens inom institutionens fyra forskningsinriktningar; *HEEL* (Higher education and e-learning), *Yngre barn, Skola* samt *Utbildningsledarskap och skolförbättring*. Två av professorerna är gästprofessorer. Universitetet arbetar på olika sätt för att stötta medarbetare som vill befordras. På institutionen hålls seminarier för dem som vill meritera sig till docenter och ledningen satsar på docenter som kommit långt. Det finns alltså både bottom-up- och top-down-satsningar.

Studenterna anser att det finns en genomtänkt pedagogisk linje i pedagogikkurserna. Denna linje är mera otydlig i kurserna juridik och sociologi som också ingår i Beteendevetenskapligt program.

Enligt tabellen över lärarkompetens, så ligger all undervisningstid för icke-disputerade på grundnivå, vilket är rimligt, men studenterna möter enligt dessa uppgifter även en hel del forskarutbildade lärare. Akademiska titlar återfinns i tabellen och även om lärarna har högskolepedagogisk utbildning, men utmärkelsen meriterad lärare uppmärksammas inte i den tabell där akademiska meriter redovisas. Detta skulle kunna relateras till punkt 3 där den beprövade erfarenheten också blir mer eller mindre osynlig. I högskolevärlden finns en tradition av att värdera de akademiska titlarna högre, trots att det idag finns många professionsutbildningar och det finns krav på en pedagogisk baskompetens. En generell reflektion är att alla lärosäten borde bli bättre på att lyfta dessa aspekter.

##### **5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhället**

Beteendevetenskapligt program samverkar med arbetslivet. Beteendevetenskapligt program har en bredd på så sätt att studenterna ser sin egen bana och kan inrikta sig på ett antal olika arbetsområden. Dock påpekar en av de intervjuade studenterna som är intresserad av personal- och ledarskapsfrågor, att skolan varit aningen för mycket i fokus. Studenterna menar att det är bra att de kan välja olika inriktningar, men de skulle gärna se tydligare inriktningar att

välja mellan som vetenskaplig fördjupning, arbetsmarknad etcetera, där skolväsendet skulle kunna vara *en* möjlig valbar inriktning. De är tacksamma för valmöjligheten att byta ut kurser. Studenter ser fördelar med programmets möjlighet att kombinera kurser under sin studiegång, alternativt från tidigare studier för att kunna få sin kandidatexamen.

En period med verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är en del av samverkan med det omgivande samhället. Även den termin där VFU:n är förlagd är möjlig att byta ut och exempel gavs på hur terminen bytts mot fördjupade teoretiska studier. Syftet med VFU:n är annars att studenterna får en möjlighet att marknadsföra sig mot arbetsmarknaden under denna VFU. Studenterna ser denna möjlighet som mycket värdefull för att knyta kontakter. Det har dock varit mycket svårare under pandemin då många företag har haft fullt upp med att ställa om till distans.

För denna VFU finns ingen organisation eller personalresurs avsatt. Det är en del av en uppgift där studenterna på egen hand ska kontakta en arbetsplats. Studenten förbereds genom att göra en plan, förbereda en utvärdering och utarbeta resultaten i samråd med läraren och arbetsplatsen. Uppgiften examineras som portfolio med en praktikrapport ställd mot planen. Detta upplägg försvaras med att Beteendevetenskapligt program inte är en professionsutbildning. Då den kan bytas ut mot annat, är den ju heller inte obligatorisk i programmet. Frågan kan då ställas om det är VFU eller om det till exempel är fältarbete och om beteckningen behöver förändras och/eller förtydligas. Om benämningen VFU kvarstår vore det en kvalitetssäkring att upprätta samarbeten med organisationer med intresse av VFU-studenter för att underlätta och säkerställa möjligheten för studenterna att få en VFU-plats. Möjligheten att själv välja kan kvarstå men att erbjuda kontaktvägar från universitetet innebär är en fördel i form av ökad trygghet för studenterna inför VFU-perioden.

## **6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen**

Det finns en organisation för studentinflytande. Studenterna finns representerade i ämneskollegiet och kan där till viss del påverka innehåll och examinationer även under pågående termin. I Beteendevetenskapligt program finns också studentrepresentanter från varje årskull i programrådet. Men lärare försöker också fånga upp frågor och önskemål kontinuerlig i form av i informella samtal. Studenterna bekräftar denna bild och är i det stora hela nöjda med kontakten med lärarna, I de fall problem uppstår, känner studenterna till hur de ska gå tillväga.

De anonyma kursvärderingar som skickas ut efter varje kurs, har låg svarsfrekvens. Studenterna som intervjuades svarar gärna på dem även om de inte alltid ser värdet av dem. De har heller inget behov av att vara anonyma. Om en student vill vara anonym finns det möjlighet att framföra sina synpunkter via studentrepresentanten. De tillägger att det oftast räcker att ta upp frågor som uppstår med läraren. Vid något enstaka tillfälle har programansvarig kontaktats angående ett problem, vilket ledde till de förbättringar som efterfrågades.

Kurser utsträckta över relativt lång tid ökar förutsättningarna för personlig kännedom, vilket leder till att informella samtal kan hållas kontinuerligt mellan studenter och lärare. Detta utgör en viktig del av studentinflytande och kursutveckling.

I de fristående kurserna som ges på distans är det svårare att upprätthålla ett studentinflytande. Det är svårare att nå den här gruppen av distansstudenter, men kanske desto viktigare att se till att de kan uttrycka sina åsikter och erfarenheter. Lärarna uppger att det saknas form och struktur för hur studenter på fristående kurser på ett enklare sätt kan föra en dialog med lärarna om sina uppgifter och därmed också involveras i kvalitetsarbetet. En sådan struktur kan vara särskilt viktig inom de områden där genomströmningen är låg. I självvärderingen påpekas att detta är ett utvecklingsområde

### **7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande**

När jämställdhetsfrågan diskuteras, säger lärargruppen att de jobbar mycket med värdegrundsfrågor och menar det är svårt att bryta ut och diskutera en enstaka aspekt (som jämställdhet) från det arbetet. På frågan om det finns utrymme för kvotering vid rekrytering, blir svaret att det inte är en medveten strategi, men kanske skulle kunna komma i fråga. Den ojämna könsfördelningen bland lärare och studenter speglar samhället inom sektorn. Dock ges exempel på hur de fått fler manliga sökande till lärarprogrammet *Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem*. Tidigare fanns en valbar termin med inriktning mot bild. När detta utökades med en valbar termin med idrott och hälsa, ökade antalet manliga sökande. En tanke är att kanske ha en tydligare ledarskapsinriktning tidigt i Beteendevetenskapligt program för att attrahera fler män att söka. Detta är goda initiativ och högst intressanta grepp, men frågan är om det i grunden påverkar jämställdheten när män rekryteras med "manliga" inriktningar. Dock kan det vara ett sätt att i förlängningen bygga på med annat innehåll när männen väl är inne i utbildningen. För de fristående kurserna behövs andra idéer.

Andelen kvinnor är hög både i studentgrupp och lärargrupp (ca 80 %). Här finns utvecklingspotential.

### Slutsatser och rekommendationer

#### *Är bra – goda exempel*

- Det förefaller vara ett gott diskussionsklimat i lärarkollegiet och det är en bra utgångspunkt för kvalitetsutveckling
- God dialog mellan studenter och lärare rörande studentfrågor och konstruktiv kritik
- Studenter upplever tidig och tydlig koppling till akademiskt skrivande

#### *Kan åtgärdas*

- Förbättra möjligheten för studenterna att få en jämlik och kvalitetssäker VFU eller motsvarande, genom exempelvis samarbetsorganisationer
- Konkretisera utbildningen för att möjliggöra att kvalitet och bredd kan samverka, exempelvis genom inriktningar på programmet (se pkt 3)
- Förtydliga innebörden av den beprövade erfarenheten i utbildningen

#### *Bör åtgärdas*

- Jämställdheten bör stärkas ytterligare
- Utveckla incitament som engagerar samtliga studenter att medverka i kvalitetsutvecklingen

### 3.2.1 Magister- och Masterexamina

#### Kommentarer utifrån bedömningskriterier

#### **1. Utbildningarna ska nå kraven i högskolelagen och högskoleförordningen, dvs. de faktiska studieresultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten**

Det innehåll som presenteras i kursplaner och målmatriser, visar att man arbetat med konstruktiv länkning och utgått från Högskoleförordningens examensmål. Dock har bedömargruppen inte läst några självständiga arbeten eller andra examinationer och har alltså ingen annan bild av studieresultaten än det som förmedlats av lärargruppen via intervju och självvärdering.

Båda programmen har få studenter och många avhopp (låg kvarvaro). Få studenter innebär också mindre resurser, vilket man löst dels med samläsning av programmen, dels med en bred sammansättning och valbara kurser för att attrahera fler studenter. Självvärderingen beskriver detta på följande sätt: "För att hantera få studenter och små lärarresurser har kurserna Metodologi och etik I

och II samordnats avseende organisation och examination. En åtgärd som kan riskera att påverka kvalitet- och måluppfyllelse, då studenten inte examineras i alla lärandemål” (s. 3).

Ett annat problem som beskrivs i självvärderingen är att lärandemålen ska skapa en tydlig grund för relevant examination och alla lärandemål ska gå att examinera. Denna uppbyggnad av lärandemål försvårar påvisande av progression av de kurser som ingår i utbildningsplanen. Det kan innebära att tydligheten gentemot studenten sker på bekostnad av de krav på kunskaper som de nationella examensmålen ställer. Det finns alltså en medvetenhet om detta och ett utvecklingsarbete pågår.

## **2. Undervisningen ska fokusera på studenters lärande**

Magister- och masterprogrammen ges på halvfart och distans. Studenterna kombinerar studierna med att arbeta – ofta heltid. Det är en utmaning att hantera både att få till en relation med studenterna för att bättre kunna följa deras lärande och att få dem att fullfölja programmet. Masterprogrammet har en låg kvarvaro, men söktrycket har ökat och det verkar leda till att fler stannar kvar. Små studentgrupper ger bättre förutsättningar att följa studenternas lärande, men dessa studenter har ofta många bitar i sina livspussel och engagerar sig i mindre utsträckning i exempelvis programråd där lärarna försöker fånga upp önskemål. Utbildningen har fokus på studenternas lärande. Undervisningsnära samtal arrangeras fortlöpande, men vad dessa innebär för studenterna vet vi lite om, då inga studenter från dessa två program deltog i intervjuerna.

## **3. Undervisningens innehåll och form ska vila på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet**

Den forskning som bedrivs vid institutionen bidrar med bredd och djup i programmets vetenskapliga grund. Den beprövade erfarenheten omnämns inte i självvärderingen. Ett annat sätt att integrera aktuell forskning i undervisningen, och som lärarna själva nämner, är att använda material som ligger öppet på nätet, exempelvis länkar till streamade konferenser med relevans för det aktuella temat. Samt att studenter på avancerad nivå inbjuds att delta i institutionens Högre seminarier med relevanta teman. Det senare bidrar också till att studenter, som sägs vara få, får fler diskussionspartners.

Det framkommer, på samma sätt som i diskussionen om grundnivån, att det är svårt att rekrytera forskarutbildad personal, vilket riskerar att kopplingen till forskning försvagas. Dock har alla lärare på avancerad nivå en doktorsexamen.

## **4. De som är verksamma i utbildningen ska ha aktuell/relevant högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens**

Denna text är i stort sett identisk med texten för kurser på grundnivå i avsnitt 3.2.1 ovan med undantag av det som bara rör grundnivå:

De flesta lärare har högskolepedagogisk utbildning. Lärosätet erbjuder möjlighet till pedagogisk meritering. Den högskolepedagogiska kursen finns i två varianter, dels kortare interna kurser som inte är poänggivande, dels en 15-hp-kurs på avancerad nivå som ingår i Mittuniversitetets ordinarie kursutbud och som är öppen även för externa sökande. Det senare innebär att av de 40 platserna i den öppna kursen upptas ca hälften av personer från andra lärosäten. En meriteringsportfölj påbörjas för fortsatt arbete mot *meriterad* och *excellent lärare*. I självvärderingen uppges att en lärare har statusen meriterad lärare, men fler är på gång. Den som fått titeln meriterad lärare får ett lönepåslag som motsvarar halva lönepåslaget för en docent, och den som blir excellent lärare får samma lönepåslag som en som blir docent. Alla ska kunna meritera sig och de får i det sammanhanget använda sin kompetensutvecklingstid. Internt på institutionen anordnades en kurs i didaktik av en gästprofessor för ett tag sedan.

Även om det är svårt att rekrytera disputerad personal, inklusive professorer, till verksamheten, så finns idag professorskompetens inom institutionens fyra forskningsinriktningar; *HEEL* (Higher education and e-learning), *Yngre barn, Skola* samt *Utbildningsledarskap och skolutveckling*. Två av professorerna är gästprofessorer. Universitetet arbetar på olika sätt för att stötta medarbetare som vill befordras. På institutionen hålls seminarier för dem som vill meritera sig till docenter och ledningen satsar på docenter som kommit långt. Det finns alltså både bottom-up- och top-down-satsningar.

Akademiska titlar återfinns i tabellen och även om lärarna har högskolepedagogisk utbildning, men utmärkelsen meriterad lärare uppmärksammas inte i den tabell där akademiska meriter redovisas. Detta skulle kunna relateras till punkt 3 där den beprövade erfarenheten också blir mer eller mindre osynlig. I högskolevärlden finns en tradition av att värdera de akademiska titlarna högre, trots att det idag finns många professionsutbildningar och det finns krav på en pedagogisk baskompetens. En generell reflektion är att alla lärosäten borde bli bättre på att lyfta dessa

##### **5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhället**

Det framgår av underlaget att utbildningen har både samverkan med arbetslivet och har återkommande kontakt med studenterna. En tidigare student blev universitetets *Månadens alumn*, vilket kan ses som att pedagogikämnet har hög samhällsrelevans. Studenterna arbetar idag inom 12–15 områden och kan därmed bli användbara på många olika sätt.



Att bli forskare är också en del i att vara användbar för samhället. För att komma in på forskarutbildning i samhällsvetenskapliga ämnen behövs idag studier på avancerad nivå. Diskussioner fördes därför om programmets rekryteringsbas. Rektorsutbildningen ges på institutionen, men ingår inte i denna utvärdering. Det finns i nuläget ingen annan koppling mellan programmen och rektorsutbildningen än att vissa lärare arbetar i båda. Vi har sett exempel vid andra universitet hur ett samarbete kan leda till att en rekryteringsbas till magister och master utvecklas<sup>3</sup>. Lärarna menar att de kan bli bättre på att visa vad en magister- eller masterutbildning kan leda till också i lärarutbildningen.

### **6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen**

Den formella organisationen för studentinflytande ser likadan ut på avancerad nivå som på grundnivå, vilket betyder att studenterna finns representerad i ämneskollegiet där de till viss del kan påverka innehåll och examinationer. Det finns också en universitetsgemensam enkät. Dock med låg svarsfrekvens och den ger därmed ett dåligt underlag för kursutveckling.

Generellt sett är distansstudenterna och halvfartsstudenter aktiva i dessa sammanhang i lägre grad än de studenter som studerar heltid och har regelbundna träffar på campus. Inga studenter från magister- eller masterprogrammen deltog i intervjuerna. Detta är inget specifikt för MIUN, men här finns en utvecklingspotential.

### **7. I utbildningen ska ett jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor vara säkerställt och integrerat i såväl utformning som genomförande**

Denna text är identisk med texten för kurser på grundnivå i avsnitt 3.2.1 ovan med undantag av det som bara rör grundnivå:

När jämställdhetsfrågan diskuteras, säger lärargruppen att de jobbar mycket med värdegrundsfrågor och menar det är svårt att bryta ut och diskutera en enskild aspekt (som jämställdhet) från det arbetet. På frågan om det finns utrymme för kvotering vid rekrytering, blir svaret att det inte är en medveten strategi, men kanske skulle kunna komma i fråga. Den ojämna könsfördelningen bland lärare och studenter speglar samhället inom sektorn. Dock ges exempel på hur de fått fler manliga sökande till lärarprogrammet *Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem*. Tidigare fanns en valbar termin med inriktning mot bild. När detta utökades med en valbar termin med idrott och

<sup>3</sup> I vårt arbete med utvärderingen har vi sett goda exempel på samarbete mellan rektorsutbildning och masterprogram, och ett förslag är att MIUN tittar på hur det lösts vid KAU för att få idéer för egen del.

hälsa, ökade antalet manliga sökande. En tanke är att kanske ha en tydligare ledarskapsinriktning tidigt i Beteendevetenskapligt program för att attrahera fler män att söka. Detta är goda initiativ och högst intressanta grepp, men frågan är om det i grunden påverkar jämställdheten när män rekryteras med ”manliga” inriktningar. Dock kan det vara ett sätt att i förlängningen bygga på med annat innehåll när männen väl är inne i utbildningen. För de fristående kurserna behövs andra idéer.

När jämställdhetsfrågan diskuteras, nämns att de jobbar mycket med värdegrundsfrågor och det är svårt att bryta ut en fråga (som jämställdhet) i det arbetet. På frågan om det finns utrymme för kvotering vid rekrytering, blir svaret att det inte är en medveten strategi, men kanske skulle kunna komma i fråga. Den ojämna könsfördelningen bland lärare och studenter speglar samhället inom sektorn. Dock ges exempel på hur de fick fler manliga sökande till lärarprogrammet *Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem*. Tidigare fanns en valbar termin med inriktning mot bild. När detta utökades med en valbar termin med idrott och hälsa, ökade antalet manliga sökande. Frågan är om det i grunden påverkar jämställdheten när män rekryteras med ”manliga” inriktningar. Dock kan det vara ett sätt att i förlängningen bygga på med annat innehåll när männen väl är inne i utbildningen.

Andelen kvinnor är hög både i studentgrupp och lärargrupp (ca 80 %). Här finns utvecklingspotential.

### **Slutsatser och rekommendationer**

#### *Är bra – goda exempel*

- Det förefaller vara ett gott diskussionsklimat i lärarkollegiet och det är en bra utgångspunkt för kvalitetsutveckling

#### *Kan åtgärdas*

#### *Bör åtgärdas*

- Jämställdheten bör stärkas ytterligare
- Diskutera hur fler studenter kan rekryteras till programmen
- Fundera på starkare koppling mellan pedagogikämnet och rektorsprogrammet för att utöka rekryteringsbasen till Magister- och Masterprogrammen
- Utveckla incitament som engagerar samtliga studenter att medverka i kvalitetsutvecklingen.

## Bilaga 1, Tidplan för arbetet i kluster 20

### Januari 2021

- Upptaktsmöte hålls via zoom 27 januari.
- Under bedömargruppens möte väljs vilka tre (3) av Högskoleförordningens angivna mål på respektive nivå som ska ligga till grund för granskningen av de självständiga arbetena, beslut om fördelning av läsare av de självständiga arbeten samt beslut om datum för platsbesök och övriga möten.

### Februari – mars 2021

- Kort avstämning med skrivarna av självvärderingarna på respektive lärosäte, **9 februari**. Ordföranden och utvärderingsansvarig deltar.
  - De vetenskapligt kompetenta ledamöterna i bedömargruppen läser och bedömer de slumpvis utvalda självständiga arbetena (de utvärderingsansvariga dock inte sina egna lärosätens arbeten). Innan detta sker en kalibreringsläsning av uppsatser och efterföljande diskussion för att nå samsyn kring bedömningarna. **Avstämning av kalibreringsläsning 19/2 kl. 15-17.**
  - På lärosätena skrivs självvärderingar av de utbildningar som ska granskas.
- 19 mars** avstämning med ledningsgruppen för treklövern. Ordföranden och utvärderingsansvarig deltar.

### April 2021

- Självvärderingar lämnas in till bedömargruppen (**15 april**)
- **19/4 kl. 13-14 avstämning självständiga arbeten, kl. 14-15 planering av läsning självvärderingar.**
- Bedömargruppen läser självvärderingar.

### Maj/Juni 2021

- Platsbesök sker:

**26/5 – Miun**

**2/6 – Lnu**

**3/6 – Kau**

- Via Zoom

### **Juni – September 2021**

#### **- Avstämningsmöte inför rapportskrivande 10/6 kl. 13-15**

- Bedömargruppens rapporter skrivs. Ordföranden leder arbetet.
- Rapporterna ska även kommuniceras till berört lärosäte för faktagranskning (17/9).

### **Oktober 2021 (11 oktober)**

- Ordföranden förmedlar slutgiltig rapport till handläggare (Sara) som distribuerar till berörda samt laddar upp i Box. I och med detta avslutas bedömargruppens uppdrag och gruppen upplöses.

### **Oktober 2021 – September 2022**

- Därefter ska respektive lärosäte diskutera slutrapporten, besluta om ev. åtgärder och implementera dessa. I september 2022 sker en återrapportering till treklövernens ledningsgrupp.

## Bilaga 2, Valda examensmål

### Kandidat

- **K1:** visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.
- **F1:** visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer
- **V1:** visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter,

## Bilaga 3, Intervjuer 26 maj, Mittuniversitetet

<b>13.00-13.45</b>	<p><b>Lärarrepresentanter</b></p> <p>Calle Hansson (Betvet) <a href="mailto:Calle.Hansson@miun.se">Calle.Hansson@miun.se</a>  Marianne Flyckt Hahlin (Frist) <a href="mailto:marianne.hahlin@miun.se">marianne.hahlin@miun.se</a>  Marcus Sundgren (Betvet och AV) <a href="mailto:Marcus.Sundgren@miun.se">Marcus.Sundgren@miun.se</a>  Jimmy Jaldemark (AV) <a href="mailto:Jimmy.Jaldemark@miun.se">Jimmy.Jaldemark@miun.se</a>  Catarina Arvidsson (AV) <a href="mailto:Catarina.Arvidsson@miun.se">Catarina.Arvidsson@miun.se</a></p>
<b>14.00-14.45</b>	<p><b>Kursledning, programansvariga, prefekt etc.</b></p> <p>Saga Dorani Andersson (Betvet &amp; Frist GR) <a href="mailto:saga.dorani@miun.se">saga.dorani@miun.se</a>  Catharina Höijer (AV) <a href="mailto:catharina.hoijer@miun.se">catharina.hoijer@miun.se</a> Christina Widmark -Saari för Pedagogik A &amp; B (GR), fristående kurs <a href="mailto:Christina.Widmark-Saari@miun.se">Christina.Widmark-Saari@miun.se</a>  Ida Johanson - Pedagogik A &amp; B (GR) betvet och fristående, <a href="mailto:ida.johanson@miun.se">ida.johanson@miun.se</a>  Susanne Sahlin (pro prefekt) <a href="mailto:Susanne.Sahlin@miun.se">Susanne.Sahlin@miun.se</a>  Lena Boström, ämnesföreträdare, <a href="mailto:Lena.Bostrom@miun.se">Lena.Bostrom@miun.se</a></p>
<b>15.15-16.00</b>	<p>Samtliga 3 intervjuade studenter kom från det beteendevetenskapliga programmet (termin 4 och 6).</p>